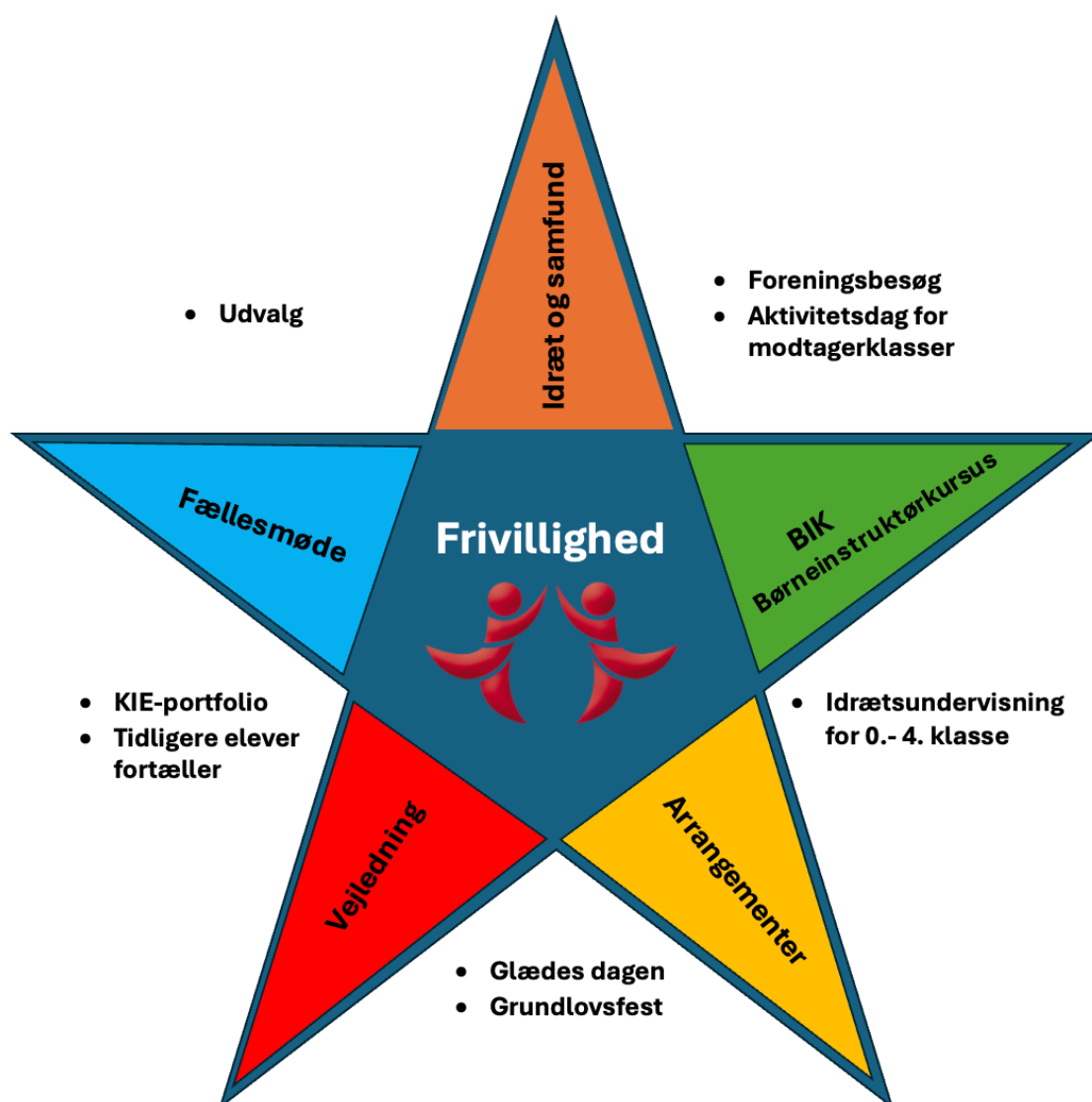

Selvevaluering

KIE 2025-2026

Frivillighed

Initiativrighed, demokratisk selvtilid og fællesskab

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
1.1 Frivillighedsalliancen 2024-2026	3
1.2 Frivillighed på KIE	4
1.2.1 Idræt og samfund	4
1.2.2 BIK - børneidrætsinstruktørkursus	4
1.2.3 Fællesmøde	4
1.2.4 Vejledning	5
1.2.5 Arrangementer	5
1.2.6.1 Grundlovsfesten	5
1.2.6.2 Glædes dagen	6
1.3 Formålet med selvevalueringen 2025-2026	6
1.3.1 Sammenspil mellem formål og værdigrundlag	6
2. Metode	7
2.1 Evalueringens form	7
3. Resultater	8
3.1 Forståelsen af frivillighed	8
3.2 Erfaringer med frivillighed	9
3.2.1 Vigtighed	9
3.2.2 Motivation	9
3.2.3 Muligheder	10
3.2.4 Betydning	11
3.2.5 Udfordringer	12
3.2.6 Fremadrettet	13
4. Anbefalinger	14
4.1. Flere deltagelsesmuligheder for 9. klasse	14
4.2. Styrke elevernes demokratiske selvtillid	14
5. Opsamling på resultaterne	15
6. Konklusion	16
Bilag 1: Mine refleksioner over frivillighed	17
Bilag 2: Gruppelærer ark	18
Bilag 3: Beskrivelse og ansøgningsskema til trivselsfond	19
Bilag 4: Årshjul for vejledning	21
Bilag 5: Min vej tilbage i foreningslivet	22

1. Indledning

På Koldingegnens Idrætsefterskole er fællesskab, engagement og personlig udvikling centrale elementer i skolens dannelsesopgave. Efterskoleformen bygger grundlæggende på tanken om, at unge mennesker udvikler sig gennem deltagelse, ansvar og aktive fællesskaber – og netop derfor spiller frivillighed en helt særlig rolle hos os. Frivillighed ses ikke blot som en aktivitet eller et tilbud, men som en kultur, der gennemsyrrer hverdagen, relationerne og dermed hele skolens måde at være skole på. Når eleverne tager frivillige initiativer, oplever de både, at deres bidrag gør en reel forskel, og at fællesskabet styrkes, når man investerer tid og energi i noget, der rækker ud over én selv.

Vi ønsker, at eleverne mærker værdien af at handle i fællesskab – både når de tager initiativ til aktiviteter og arrangementer, engagerer sig i udvalgsarbejde, støtter hinanden i hverdagen eller bidrager til lokale samarbejder. Frivillighed giver eleverne mulighed for at afprøve deres mod, kreativitet og handlekraft i trygge rammer, hvor fejl er tilladte, og hvor idéer kan vokse til virkelighed. Derfor er det vigtigt for os, at frivillighed ikke kun er et supplement, men en integreret del af den efterskolekultur, vi gerne vil skabe: et skoleliv, hvor unge møder betydningen af engagement, ansvar og fællesskab i praksis.

1.1 Frivillighedsalliancen 2024-2026

I skoleåret 2024/2025 deltog KIE i Frivillighedsalliancen, et projekt, der drives i et samarbejde mellem efterskoler og friskolerne og støttes af Samfonden. Det tager afsæt i ni indsatser på individ-, skole- og samfundsniveau. For os har det betydet, at vi i endnu højere grad har arbejdet målrettet med frivillighed for at øge elevernes trivsel og deres oplevelse af eget værd og deres lyst til at tage aktivt del i fællesskaber – også efter endt efterskoleophold. Deltagelsen har givet os en unik mulighed for systematisk at styrke bevidstheden om skolens allerede eksisterende fokus på elevernes frivillige engagement og demokratiske arbejde. Der er i den sammenhæng blevet udarbejdet en række data, som bl.a. vil danne udgangspunkt for vores evaluering. I dette skoleår deltager vi som følgeskole på projektet bl.a. ved deltagelse i netværksmøder og sparring med projektlederen.

1.2 Frivillighed på KIE

Med vores frivillighedsmodel (forside) forsøger vi at indkredse de initiativer vi som skole tager for at imødekomme vores tanker og mål omkring frivillighed.

1.2.1 Idræt og samfund

Idræt og samfund er et fag for alle 10. årgangs elever. Formålet er at tilskynde eleverne til aktivt at deltage i og forholde sig til forenings- og fritidslivet på baggrund af personlig stillingtagen og viden om idræt og samfund. Der bliver i efteråret særligt sat fokus på foreningsbesøg i kommunens lokale foreninger, hvor eleverne er undersøgende på foreningens opbygning og virke. I foråret bliver en af de lokale skolers modtagerklasser inviteret til en aktivitetsdag på skolen. Eleverne forbereder og afvikler en formiddag med efterskoleaktiviteter på og ved vandet, i hallen og på skolens øvrige udearealer. Derudover bliver der i foråret kigger frem mod elevernes deltagelse i foreningslivet efter deres endte efterskole år. Der tales her om frivillighed og foreningsroller. Eleverne inspireres til at reflektere over muligheder og skal slutteligt svare på nogle spørgsmål samt skrive en mail til deres tidligere eller mulige nye forening (Bilag 5)

1.2.2 BIK - børneidrætsinstruktørkursus

Børneidrætsinstruktørkurset er et tilvalgsfag for alle 10. årgangs elever med et tæt samarbejde med Kolding friskole. Eleverne vil i forløbet blive i stand til at planlægge, afvikle og evaluere en alsidig idrætsundervisning for børn. Det sker gennem undervisningsforløb samt i varetagelsen af idrætsundervisningen for børn i 6-10-årsalderen i en periode på 6 måneder. Faget har desuden til formål at motivere eleverne til at tage aktivt del i foreningslivet efter endt efterskoleophold.

1.2.3 Fællesmøde

På efterskolen er visionen med fællesmødet og det elevbårne fællesskab særligt centralt. Med fællesmødet ønsker vi en skole, hvor elever oplever demokratisk selvtillid, tør lytte og handle sammen og tage initiativ til aktiviteter, udvalg og projekter. Et elevudvalg varetager på skift funktionen som mødeleder og referent og får på den måde praktisk erfaring med ansvar, samarbejde og beslutningsprocesser.

I forbindelse med vores fællesmøde, hvor mange af skolens udvalg etableres, bliver der i starten af skoleåret afviklet en udvalgsaften. Denne aften har til formål at fordre det gode udvalgsarbejde. Aftenen er opdelt i to. Første del er et oplæg omkring vigtigheden af samarbejde, opgavefordeling, mø-

dekultur samt ansvar og fællesskab. Anden del er arbejde i udvalgene hvor de får startet deres arbejde op. For at understøtte det gode udvalgsarbejde er der en tilknyttet trivselsfond som giver eleverne mulighed for at søge økonomisk støtte til mindre elevprojekter og initiativer, der fremmer fællesskab, kreativitet, bæredygtighed og trivsel på skolen. Fonden giver blandt andet støtte til fællesaktiviteter, grønne initiativer, udsmykning af fællesområder, kreative værksteder samt materialer til arrangementer. (Bilag 3)

1.2.4 Vejledning

På Koldingegnens Idrætsefterskole tilbyder vi en integreret og differentieret vejledningsindsats dvs. at vejledningen af de unge ses som en del af det samlede arbejde omkring at udvikle og bevidstgøre eleverne om egne kompetencer, kvaliteter og interesser.

I årets løb er der derfor også samtaler, som har karakter af en mere eksistentiel form for vejledning, hvor f.eks. spørgsmål som ”Hvad forstår jeg ved et godt liv?” kan være omdrejningspunktet. Alle elever udarbejder en KIE portfolio der indeholder refleksionsark som udfyldes løbende. Heri indgår bl.a. dokumentet ”Frivillighed” (Bilag1), hvor eleverne gør sig overvejelser som: *Hvordan har dit ophold på KIE givet dig inspiration til at tage initiativ og bidrage til fællesskabet? Hvad har det betydet for dig? Hvis du skulle bidrage frivilligt /tage initiativ fremadrettet, i hvilken sammenhæng skulle det så være?* Herudover får vi i slutningen af året besøg af tidligere elever. De fortæller om overgangen til og indholdet på den ungdomsuddannelse de har valgt, hvor de også har fokus på at sige noget om de muligheder der er for at deltage og tage initiativ i diverse aktiviteter på deres uddannelse og i deres fritid.

1.2.5 Arrangementer

Gennem årets løb har vi forskellige arrangementer, hvor frivillighed er omdrejningspunkt.

1.2.6.1 Grundlovsfesten

Vi sætter på KIE fokus på Danmarks Grundlov i løbet af efterskoleåret med en fest for at fejre demokratiet og de frihedsrettigheder, vi har i Danmark. Det giver eleverne mulighed for at lære om demokrati på en hyggelig og fællesskabsorienteret måde. Samtidig markerer festen Grundlovsdag og dermed minder eleverne om, hvorfor demokrati er vigtigt.

For at fejre denne dag, rammesætter vi en mulighed for vores elever, hvor de grundlovsdage kan fejre grundloven, som de finder festligt. Det er en proces hvor vi som skole aktiverer alle i elever i planlægning.

1.2.6.2 Glædes dagen

Glædes dagen er et miniforløb, hvor vi i fællesskab planlægger, forbereder og afvikler en glædes dag i november. Dagens mål er at eleverne oplever glæden ved at glæde andre, og på den måde er med til at styrke fællesskaberne omkring skolen. På selve dagen fokuseres der på at være ude i lokalområdet og sprede så meget glæde som muligt. Det kan være på det lokale plejehjem, i det lokale supermarked eller ved skolens naboer.

1.3 Formålet med selvevalueringen 2025-2026

Formålet med selvevalueringen er at undersøge følgende:

Hvilken betydning har de initiativer, vi iværksætter for at fremme frivillighed, for den enkelte elevs

- forståelse af frivillighed
- erfaring med frivillighed
- motivation for fremadrettet at tage initiativ og engagere sig i frivilligt arbejde.

Vi ønsker at få en dybere forståelse af, hvordan eleverne oplever arbejdet med frivillighedsindsatserne, hvilken betydning det har for deres følelse af fællesskab og ansvar, samt hvordan vi som efterskole bedst kan understøtte deres engagement. Selvevalueringen skal give os et konkret grundlag for at vurdere, hvilke tiltag der fungerer, hvor eleverne oplever størst udbytte, og hvor vi med fordel kan styrke strukturer, rammer og pædagogiske greb.

Samtidig ser vi frivillighed som et vigtigt element i elevernes videre liv. Mange unge er nysgerrige på fællesskaber uden for skolen, men mangler erfaringer, selvtillid eller kendskab til mulighederne. Gennem evalueringen ønsker vi derfor også at undersøge, hvordan vi bedst kan ruste eleverne til at fortsætte et aktivt engagement i foreninger, fritidsliv og lokalsamfund. Ved at forstå, hvilke kompetencer, erfaringer og indsigter frivillighed giver dem, kan vi målrette vores pædagogiske praksis, så den understøtter både deres aktuelle skoleliv og deres fremtidige deltagelse i samfundet.

1.3.1 Sammenspil mellem formål og værdigrundlag

Frivillighedsarbejdet på Koldingegnens Idrætsefterskole hænger tæt sammen med skolens værdigrundlag og formål. Værdier som tillid, nærvær, demokratisk dannelse og forpligtelsen over for fæl-

lesskabet afspejles direkte i vores arbejder med frivillighed. Når eleverne deltager i fællesmøder, udvalg, initiativer eller samarbejder med lokalsamfundet, træner de netop de kompetencer, vi ønsker at fremme: *evnen til at lytte, tage ansvar, samarbejde og udvise respekt*. Frivillighed bliver dermed en praktisk ramme, hvor skolens værdier omsættes til konkrete handlinger i hverdagen.

Formålet med skolen er blandt andet at udvikle initiativrige, selvstændige og ansvarsbevidste unge, der forstår værdien af samarbejde og kan deltage aktivt i forenings- og fritidslivet. Gennem udvalgsarbejde, projektstyring og dialogtræning oplever eleverne, hvordan de kan påvirke deres eget skoleliv – og hvordan deres engagement kan række ud over efterskolen.

Frivillighed understøtter samtidig skolens folkelige idrætssyn, hvor det alsidige, udviklende og fællesskabsorienterede er i fokus. I praksis får eleverne erfaringer med at være en del af noget større og mod på at indgå i nye fællesskaber efter efterskolelivet. Dermed bliver frivillighed en bro mellem skolens værdier og elevernes fremtidige deltagelse i samfundet.

Selvevalueringen skal derfor både fungere som refleksionsværktøj og udviklingsredskab og sikrer, at frivillighedskulturen fortsat styrkes og forankres vores skolehverdag.

2. Metode

Vi har i denne selvevaluering valgt at anvende den formative evaluering, da denne kortlægger, hvad der reelt sker i den undersøgte periode. Evalueringens resultater vil danne grundlag for anbefalinger, der kan medtages når næste skoleår påbegyndes. Evalueringen søger derfor at understøtte og legitimere de anvendte initiativer, der allerede eksisterer på KIE samt at finde udviklingspunkter.

2.1 Evalueringens form

Den primære metode vi har valgt til at undersøge frivillighed, er den kvantitative undersøgelse. Ved deltagelse i projektet Frivillighedsalliancen er der lavet en undersøgelse ved Videncenter for forskning (VIFO) i skoleåret 2024/2025 som vi i denne evaluering tager udgangspunkt i. Eleverne har i denne undersøgelse udfyldt spørgeskema ved skolestart og i så igen i slutningen af efterskoleåret.

Derudover har vi anvendt data fra refleksionsark omkring frivillighed (Bilag 1) samt refleksionsark fra faget Idræt og samfund (Bilag 5).

3. Resultater

3.1 Forståelsen af frivillighed

Elevernes besvarelser viser en meget ensartet og klar forståelse af, hvad frivillighed indebærer. Overordnet set forbinder eleverne frivillighed med at gøre en indsats for andre uden at modtage betaling, og hvor motivationen primært udspringer af lyst, interesse eller et ønske om at hjælpe. Frivillighed forstås således både som en handling og som et personligt valg, hvor man selv vælger at bidrage til et fællesskab eller en sag.

En del af elevernes forståelse er, at frivillighed handler om at hjælpe andre uden at få noget økonomisk igen: *“At man gør et stykke arbejde uden at få penge for det. For eksempel at være frivillig træner i en klub.”* Flere elever understreger samtidig, at indsatsen ofte har til formål at gøre noget godt for andre eller for et fællesskab: *“Frivillighed er når man gør noget for andre uden at få noget for det. Så man gør det kun fordi man selv har interesse eller fordi man gerne bare vil hjælpe.”*

En anden gennemgående forståelse er, at frivillighed er noget, man gør af egen fri vilje og uden at være forpligtet til det. Eleverne fremhæver dermed den personlige motivation og valgfrihed som centrale elementer: *“Noget du ikke er forpligtet til, men gør af lyst”* og *“Frivillighed er når man ikke bliver tvunget til noget. Man melder sig selv, og får heller ikke løn for det.”*

Derudover forbinder mange elever frivillighed med deltagelse i foreningslivet, særligt i sportsforeninger. Her nævnes eksempler som at være træner eller hjælpetræner, hjælpe ved arrangementer eller bidrage til aktiviteter for yngre børn: *“Hvis man fx har erfaringer inden for gymnastik, så tilbyder man sin hjælp som fx hjælpetræner på et hold i foreningen.”*

Endelig fremhæver flere elever, at frivillighed også kan handle om fællesskab, engagement og det at gøre noget, man brænder for. Frivillighed ses ikke kun som en indsats for andre, men også som noget, der kan være meningsfuldt og sjovt for den enkelte: *“Frivillighed for mig, er når du har en interesse/brænder for en sport eller andet og så vælger at melde dig til at hjælpe til.”* og *“Jeg synes frivillighed er en fed ting, jeg har selv været gymnastiktræner og det var altid vildt hyggeligt at se børnene lege og have det sjovt.”*

Samlet set viser besvarelsene, at eleverne i høj grad forbinder frivillighed med fire centrale elementer: at hjælpe andre, at gøre noget uden betaling, at handle af egen fri vilje samt at bidrage til fællesskaber særligt i foreningslivet.

3.2. Erfaringer med frivillighed

Elevernes erfaringer med frivillighed belyses gennem 6 temaer: hvor vigtig frivillighed opleves, hvad der motiverer eleverne til at engagere sig, hvilke muligheder de har for at deltage, hvilken betydning det frivillige engagement har haft for dem, hvilke udfordringer der er forbundet med deres frivillige engagement samt hvordan de ser deres frivillige engagement efter efterskoleåret. Tilsammen giver resultaterne et billede af, hvordan elevernes erfaringer med frivillighed udvikler sig gennem efterskoleåret.

3.2.1 Vigtighed

Undersøgelsen viser, at eleverne allerede ved skoleårets begyndelse tillægger frivillighed en vis betydning. Alle besvarelsene placerer sig mellem 3 og 5 på en fempunktsskala, hvor 5 angiver, at frivillighed opleves som meget vigtigt. Ingen vurderer, at frivillighed slet ikke er vigtigt. Ved skoleårets start angiver 13 % af eleverne, at frivillighed er meget vigtigt, mens andelen ved skoleårets afslutning er steget til 16 %. Selvom udviklingen er beskeden, peger den i retning af en svagt øget anerkendelse af frivillighedens betydning.

Resultaterne viser således, at eleverne kommer til efterskolen med en grundlæggende positiv opfattelse af frivillighed, og at denne opfattelse fastholdes gennem skoleåret.

3.2.2 Motivation

Elevernes motivation for at engagere sig i frivillighed er først og fremmest social og lystbetonet. Blandt de elever, der har været frivillige før efterskolen, er de hyppigst markerede motivationsfaktorer, at frivillighed er sjovt, og at det giver mulighed for at være sammen med venner. Derimod fylder andre motiver, som at styrke sit CV eller skabe opmærksomhed om en sag, væsentligt mindre.

De elever, der ikke havde erfaring med frivillighed før efterskolen, er blevet spurgt, hvad der kunne motivere dem til at engagere sig. Her er det hyppigst markerede svar, at frivillighed skal være sjovt (18 markeringer). De øvrige markerede motivationsfaktorer ligger langt derunder. Ved skoleårets af-

slutning er de elever, som ikke ved, om de vil engagere sig i frivillighed det kommende skoleår, blevet spurgt, hvad der kunne give dem lyst til at blive frivillige. Her er det hyppigst markerede svar igen, at frivillighed skal være sjovt (42 markeringer). Næsten lige så mange har markeret ”at man gør noget godt for andre” (38 markeringer), og ”at vennerne deltager ” (30 markeringer).

Undersøgelsen peger på, at glæde og fællesskab er de stærkeste drivkræfter bag elevernes engagement. Samtidig tyder resultaterne på, at ønsket om at gøre noget godt for andre får større betydning gennem efterskoleåret. Hvor glæden ved aktiviteten fortsat er den vigtigste motivationsfaktor, fylder det at kunne gøre en forskel for andre mere ved skoleårets afslutning end ved starten.

3.2.3 Muligheder

En væsentlig forudsætning for frivilligt engagement er, at eleverne oplever at have mulighed for at få indflydelse og tage ansvar.

Undersøgelsen viser, at fire ud af fem elever oplever, at de har indflydelse på deres hverdag på efterskolen, og ingen erklærer sig direkte uenige i dette. Ligeledes oplever et stort flertal, at de bliver lyttet til, og næsten tre ud af fire vurderer, at de kan være med til at skabe nye aktiviteter og fællesskaber på skolen.

I løbet af skoleåret har eleverne engageret sig i en lang række udvalg og aktiviteter, blandt andet festudvalg, begivenhedsudvalg, køkkenudvalg, diverse idrætsudvalg, Jellingeudvalg, webshop, sauna, kærestevæg, blå bog, årgangstrøjer og planlægning af særlige arrangementer som bryllupsweekend, søskendeweekend og sidste skoledag for 9. klasse. Undersøgelsen viser, at mere end halvdelen af eleverne (56 %) har deltaget i mindst ét udvalg i løbet af skoleåret.

Derudover har frivillighed været en integreret del af skolens undervisningstilbud. Der er afholdt ugentlige fællesmøder og afviklet arrangementer som Glædesdagen, Grundlovsfesten og Idrætsdag for modtagerklasser. Arrangementerne har på forskellig vis involveret elever fra både 9. klasse, 10. klasse og TEMA.

	9.	10	10+BIK	TEMA	TEMA + BIK
Glædesdagen	x	x	x	x	x
Fællesmøde	x	x	x	x	x
Grundlovsfest				x	x

BIK			x		x
Idrætsdag for modtagerklasser		x	x	x	x

Af ovenstående skema fremgår det, at det i særlig grad er elever der har valgt både TEMA og BIK, som har haft mulighed for at deltage. Det bliver tydeligt at elever i 9. klasse har de færreste deltagelsesmuligheder.

Samlet viser resultaterne, at eleverne oplever, at skolen giver dem gode muligheder for at engagere sig og tage ansvar i skolens fællesskaber. Samtidig peger undersøgelsen på, at mulighederne for deltagelse ikke er lige fordelt. Det er særligt elever i TEMA-klassen som også har valgt BIK der møder mange anledninger til at engagere sig, mens elever i 9. klasse har færre deltagelsesmuligheder. Resultaterne peger derfor på et udviklingspotentiale i forhold til at skabe flere muligheder for frivilligt engagement, hvor også elever i 9. klasse kan få erfaringer med medbestemmelse, ansvar og fællesskab.

3.2.4 Betydning

Elevernes besvarelser viser samlet set, at det at bidrage frivilligt til fællesskabet har haft en positiv betydning for langt de fleste. Særligt peger besvarelserne på en styrket oplevelse af at være en del af fællesskabet, større ansvarsfølelse, øget medbestemmelse og personlig udvikling. Flere elever beskriver, at de oplever en værdi i at kunne gøre en forskel for andre: *"Det har betydet at jeg har følt mig som en større del af KIE,"* og *"Jeg føler at jeg har gjort noget godt for fællesskabet."* Flere beskriver også glæden ved at blive anerkendt for deres indsats: *"Jeg har kunne mærke der er blevet sat pris på mit bidrag,"* og *"Folk blev glad over det arbejde man havde lavet."*

En generel tendens er, at eleverne har udviklet kompetencer inden for ansvar, initiativ og planlægning: *"Jeg har lært at man også selv skal bidrage,"* *"Jeg er blevet bedre til at huske ting og tage ansvar,"* og *"Jeg har øvet mig i at tage initiativ og stå for ting."* Nogle fremhæver desuden konkrete erfaringer med planlægning og ledelse, som de vurderer, vil være værdifulde fremover: *"Jeg har lært meget om at tage ansvar omkring noget der vedrører mange"* og *"Det har givet mig meget erfaring i at planlægge ting."*

Besvarelsene peger samtidig på, at frivilligt engagement har styrket elevernes sociale relationer og trivsel. Flere beskriver, at de har fået *"et fællesskab, af mennesker jeg holder meget af,"* at de er *"kommet ind i et nyt fællesskab og udviklet mig socialt,"* eller at de har fået *"mere lyst til at lave ting med andre."* Andre fremhæver, at det har været motiverende at kunne præge skolens hverdag: *"Det har givet mig mere indflydelse på tingene"* og *"Jeg har været med til at ændre tingene, og præge hvordan tingene skulle forløbe sig."*

Selvom en mindre gruppe elever angiver, at det *"ikke har haft den store betydning"* eller *"ikke så meget,"* er det overordnede billede, at frivilligt engagement bidrager til både personlig udvikling og et stærkere fællesskab. Eleverne beskriver øget ansvarsfølelse, større tilknytning til skolen, bedre samarbejdsevner og en oplevelse af at kunne gøre en positiv forskel for andre. Samtidig peger besvarelsene på, at elevernes bidrag har været med til at skabe aktiviteter og relationer, som har gjort hverdagen og fællesskabet på KIE stærkere.

3.2.5 Udfordringer

Elevernes besvarelser peger på flere gennemgående udfordringer i forbindelse med frivillighed på efterskolen. Overordnet set knytter de største udfordringer sig til planlægning og ansvar, manglende engagement fra andre elever, tidsforbrug samt oplevelsen af, at frivilligheden til tider føles obligatorisk eller mindre meningsfuld.

Særligt planlægning og det ansvar, der følger med, fremhæves af mange elever som noget af det sværeste. Flere oplever, at det kan være svært at finde på aktiviteter, skabe overblik eller tage initiativ, især når man er mange om opgaven. Nogle elever efterspørger også mere støtte fra lærerne i planlægningsprocessen. Som en elev skriver: *"At man skulle planlægge meget og skulle tage meget initiativ, som man måske ikke havde overskud til."* og *"Det værste har været planlægningen inden, da det nogle gange har været svært."* Ligeledes peger en elev på usikkerhed i processen: *"Jeg har nogle gange ikke haft overblik og har nogle gange været nødt til selv at tage beslutninger og ansvar, selvom jeg havde brug for en lærer til stede."*

Et andet gennemgående tema er udfordringer med engagement og opbakning fra andre elever. Flere elever beskriver, at det kan være demotiverende, hvis ikke alle bidrager eller deltager aktivt. Det kan gøre opgaverne mere uoverskuelige for dem, der står med ansvaret: *"Hvis andre ikke hjælper til, kan det blive uoverskueligt."* og *"Det har været svært at få alle til at hjælpe til."* Flere nævner også, at

manglende lyst hos andre kan påvirke stemningen: *“Nogle gange har der været obligatorisk at komme, så man kan godt mærke, at der er folk der ikke gider være der og det påvirker også andre.”*

Tidsforbrug og belastning af fritiden er ligeledes et tema i flere besvarelser. Nogle elever oplever, at frivillighedsaktiviteterne kan tage meget tid eller ligge på tidspunkter, hvor de i forvejen har et presset skema: *“Nogle af dem tog meget af vores fritid.”* En anden formulerer det kort: *“Skulle bruge sin fritid.”* En tredje elev fremhæver både arbejdsbyrden og tiden: *“Det var hårdt og det tog meget af ens fritid.”*

Endelig peger enkelte elever på, at frivilligheden til tider kan opleves som mindre frivillig. Når deltagelse opleves som obligatorisk, kan motivationen falde, og nogle aktiviteter kan opleves som lange eller mindre interessante. En elev skriver: *“At det hele var obligatorisk i stedet for, at man kunne vælge, hvad man ville bidrage med.”* En anden elev beskriver oplevelsen sådan: *“hvis det ikke har gjort noget særligt, man var der bare fordi man skulle.”*

Samlet set peger elevernes svar på, at de største udfordringer ved frivillighed på efterskolen handler om planlægning og ansvar, varierende engagement blandt eleverne, tidsforbrug samt oplevelsen af graden af frivillighed.

3.2.6 Fremadrettet

Elevernes besvarelser viser, at den største bekymring ved at engagere sig som frivillig efter efterskolen er, om der er tid og overskud til at kombinere det med ungdomsuddannelse og øvrige forpligtelser. Mange peger på, at skolen (lektier og afleveringer), job og fritidsinteresser vil gøre det vanskeligt at prioritere frivilligt engagement: *“Helt klart tid og prioritering af skole, venner, fritid og sport og om jeg ville have tiden til det, men også overskuddet til så meget”* og *“Balancen mellem familie, venner, skole, job og fritidsaktiviteter.”*

Derudover peger flere elever på bekymringer om ansvar og egne kompetencer. Nogle er usikre på, om de er dygtige nok eller har den nødvendige erfaring *“Om jeg har tid og er god nok,”* og *“Det ville holde mig tilbage at jeg mangler erfaring.”* Andre fremhæver, at det store ansvar kan virke afskrækkende og enkelte nævner også mere personlige eller praktiske barrierer som transport, økonomi eller frygten for at miste motivationen.

Når eleverne peger på, hvad der kunne gøre det lettere at engagere sig som frivillig, handler svarene i høj grad om fleksibilitet og sociale rammer. Flere fremhæver betydningen af at starte sammen med andre *“Hvis jeg gjorde det med en god veninde,”* *“Nogle venner til at starte til det sammen med,”* og *“Starte med venner, og skabe et godt fællesskab.”*

Samlet peger besvarelsene på, at elevernes motivation for at engagere sig frivilligt fortsat er høj, men at overgangen til ungdomsuddannelse skaber usikkerhed om tid, overskud og prioritering. Samtidig viser svarene, at sandsynligheden for fortsat frivilligt engagement øges, når opgaverne opleves som meningsfulde, fleksible og overskuelige, og når de kan deles med andre i et stærkt socialt fællesskab.

4. anbefalinger

Ud fra ovenstående resultater kan der fremadrettet fokuseres på nedenstående to anbefalinger:

4.1. Flere deltagelsesmuligheder for 9. klasse

Undersøgelsen peger på et udviklingspotentiale i forhold til at skabe flere muligheder for, at elever i 9. klasse kan engagere sig i skolens fællesskaber. Der bør derfor arbejdes med at inddrage 9. klasse i flere udvalg, arrangementer og elevdrevne aktiviteter gennem skoleåret. Det kan f.eks. ske ved at give 9. klasse ansvar for mindre projekter eller udvikle aktiviteter, hvor de har en tydelig rolle i planlægning og gennemførelse. Flere deltagelsesmuligheder vil give 9. classes elever de samme erfaringer med medbestemmelse, ansvar og samarbejde, som mange 10. classes elever allerede opnår. Samtidig kan en tidligere introduktion til frivilligt engagement styrke elevernes demokratiske selvtillid, øge deres ejerskab til skolens fællesskab og skabe et bedre grundlag for, at de engagerer sig aktivt gennem resten af efterskoleopholdet.

4.2. Styrke elevernes demokratiske selvtillid

Fællesmøderne er en vigtig ramme for elevernes demokratiske dannelse. Derfor bør der fortsat være prioritering af at møderne er et trygt rum, hvor alle elever oplever, at deres stemme har værdi, og hvor de får mod på at deltage aktivt i dialog, debat og fælles beslutninger.

Demokratisk selvtillid udvikles gennem erfaring. Når elever får mulighed for at fremsætte idéer, argumentere for deres holdninger og opleve, at deres bidrag bliver taget alvorligt, styrkes deres tro på, at de kan gøre en forskel i et fællesskab. Elevansvaret for mødeledelse og udvalgsarbejde giver samtidig praktisk erfaring med samarbejde, ansvar og demokratiske beslutningsprocesser.

En stærk demokratisk selvtillid gavner både skolens fællesskab og elevernes fremtid. Elever, der har erfaring med at lytte, debattere og tage ansvar, er bedre rustet til at engagere sig aktivt i uddannelse, foreningsliv og samfundet efter efterskolen.

5. Opsamling på resultaterne

Selvevalueringen viser samlet set, at efterskolens arbejde med frivillighed har en tydelig betydning for elevernes forståelse, erfaringer og motivation i forhold til frivilligt engagement.

Eleverne har allerede ved skoleårets begyndelse en klar forståelse af, hvad frivillighed indebærer. De forbinder frivillighed med at handle af egen fri vilje, hjælpe andre, bidrage til fællesskabet og gøre en indsats uden økonomisk belønning. Denne forståelse fastholdes gennem skoleåret og understøttes af elevernes konkrete erfaringer med frivillige aktiviteter på skolen.

Resultaterne viser samtidig, at eleverne oplever gode muligheder for at engagere sig og tage ansvar i skolens fællesskaber. Mere end halvdelen af eleverne har deltaget i et eller flere udvalg, og et stort flertal oplever, at de har indflydelse på deres hverdag og bliver lyttet til. Gennem tiltag som vores ugentlige fællesmøde, udvalgsarbejde, arrangementer som Glædesdagen, Grundlovsfesten, Idrætsdag for modtagerklasser og vores børneidrætsinstruktørkursus (BIK) får eleverne erfaringer med demokrati, ansvar og medbestemmelse.

De kvalitative besvarelser peger på, at frivilligheden har haft stor personlig betydning for mange elever. De beskriver blandt andet en stærkere tilknytning til skolens fællesskab, øget ansvarsfølelse, større selvtillid og erfaring med at tage initiativ, planlægge aktiviteter og samarbejde med andre. Flere fremhæver desuden glæden ved at kunne gøre en forskel og oplevelsen af, at deres bidrag bliver værdsat.

Undersøgelsen peger også på nogle udviklingsområder. Særligt planlægning, ansvar og manglende engagement fra andre elever opleves af flere som udfordringer. Derudover nævnes tidsforbrug og oplevelsen af, at enkelte aktiviteter kan føles mindre frivillige, når de opleves som obligatoriske. Resultaterne viser desuden, at mulighederne for frivilligt engagement ikke er lige fordelt mellem skolens elevgrupper. Især elever i TEMA, som også har BIK møder flere muligheder for at engagere sig end elever i 9. klasse.

Endelig viser evalueringen, at eleverne også efter efterskoleopholdet har en positiv indstilling til frivillighed. De største barrierer handler ikke om manglende lyst, men om bekymringer for tid, overskud og balancen mellem uddannelse, fritidsjob og øvrige aktiviteter. Samtidig peger eleverne på, at et

stærkt socialt fællesskab, fleksible rammer og meningsfulde opgaver øger sandsynligheden for, at de fortsætter med frivilligt engagement.

Samlet set viser evalueringen, at skolens arbejde med frivillighed understøtter de mål, der er formuleret i selvevalueringen. Frivillighed bidrager til elevernes forståelse af frivillighed, giver dem konkrete erfaringer med at tage ansvar og styrker deres motivation for fortsat at engagere sig i fællesskaber både på og efter efterskolen. Samtidig peger resultaterne på konkrete udviklingsmuligheder, som kan styrke frivillighedskulturen yderligere og sikre, at endnu flere elever får mulighed for at opleve værdien af at bidrage aktivt til fællesskabet.

6. Konklusion

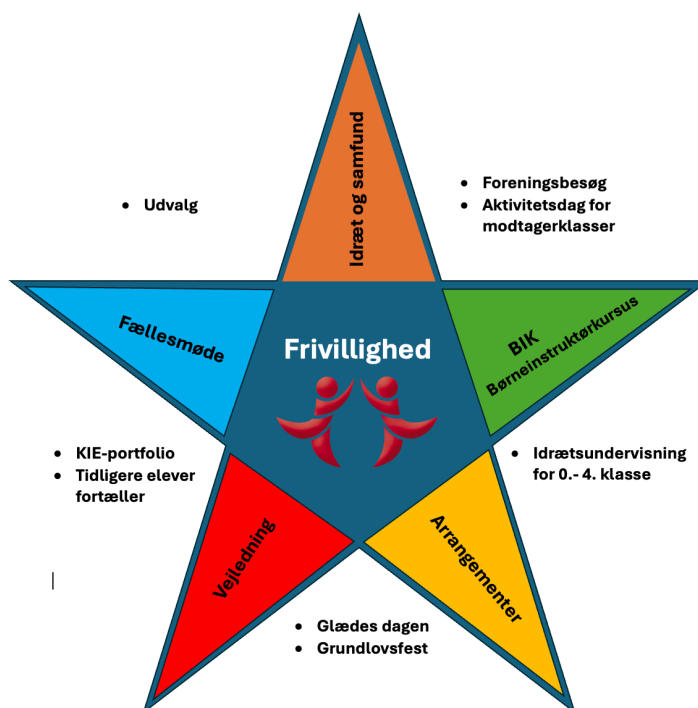
Formålet med selvevalueringen har været at undersøge, hvilken betydning skolens arbejde med frivillighed har for elevernes forståelse af frivillighed, deres erfaringer med frivilligt engagement og deres motivation for fremadrettet at deltage i frivilligt arbejde.

Evalueringen viser, at formålet i høj grad er opfyldt. Eleverne udvikler ikke blot en forståelse af frivillighed, men får også konkrete erfaringer med at tage ansvar, samarbejde og bidrage til fællesskabet gennem skolens mange frivillighedsindsatser. Disse erfaringer ser samtidig ud til at styrke deres motivation for også fremover at engagere sig i frivillige fællesskaber.

Evalueringen peger samtidig på, at der fortsat er udviklingsmuligheder. Særligt kan skolen arbejde for at skabe flere muligheder for frivilligt engagement blandt elever i 9. klasse samt styrke elevernes støtte i planlægnings- og ansvarsprocesser. Samlet set vurderes skolens arbejde med frivillighed at bidrage væsentligt til elevernes personlige udvikling, demokratiske deltagelse og lyst til at engagere sig i fællesskaber – både under og efter efterskoleopholdet.

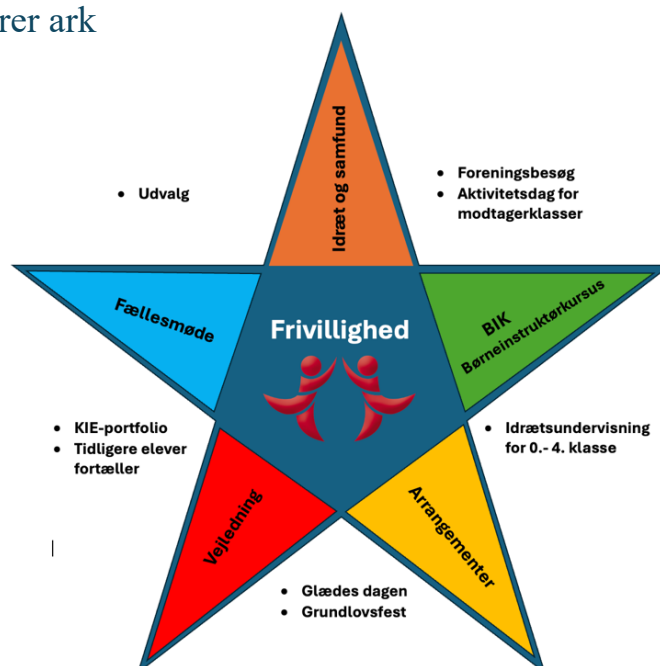
Bilag 1: Mine refleksioner over frivillighed

Mine refleksioner over frivillighed

- Har dit ophold på KIE givet dig inspiration til at tage initiativ og bidrage til fællesskabet?
- Hvordan har du været med til at tage initiativer til fordel for fællesskabet på KIE?
- Hvad har det betydet for dig?
- Hvis du skulle bidrage frivilligt /tage initiativ fremadrettet, i hvilken sammenhæng skulle det så være? Undersøg hvor og hvordan?
- Har du deltaget som frivillig f.eks. i en idrætsforening eller lign. før du kom på KIE?
- Har du gjort dig konkrete tanker om at være frivillig fremadrettet?
- Hvad ville du evt. kunne bruge det til?
- Hvad skal der til for at du har lyst til at være frivillig eller tage fællesskabsfremende initiativer? Hvad holder dig evt. tilbage?

Bilag 2: Gruppelærer ark

Liste over muligheder

- Idrætsforeninger
- Andre foreninger (Spejder, Skakklub, E-sport...)
- Hjælpeorganisationer (Røde Kors,...)
- Ungdomsuddannelse (Udvalgsarbejde, fodboldhold, ...)
- Lektiehjælp
- Besøgsven på plejehjem
- Vennegruppen
- Ungdomspolitik
- Elevforeningen
-

Nogle af årets initiativer

- Kærestevæg
- Søskende-weekend
- PlayStation-udvalg
- Blå bog
- Køkken-udvalg
- Årgangstrøje
- Bryllupsweekend
- Sauna
- a-udvalg
- FIFA-turnering
- Begivenhedsudvalg
- Jellingudvalg
- Festudvalg
- Fodboldudvalg
- Håndboldudvalg
- Badmintonudvalg
-

<https://frivilligjob.dk>

Bilag 3: Beskrivelse og ansøgningsskema til trivselsfond

Retningslinjer for Koldingegnens Idrætsefterskoles trivselsfond

Formål: Koldingegnens Idrætsefterskoles trivselsfond støtter små elevprojekter og initiativer, der bidrager til fællesskab, kreativitet, bæredygtighed eller trivsel på Koldingegnens Idrætsefterskole

Puljens økonomi: Hvert skoleår sættes xx kroner ind i fonden. Det er ikke udgangspunktet, at fonden skal tømmes ved udgangen af skoleåret.

Eksempler på projekter, der kan få støtte:

- Fællesaktiviteter som film- eller brætspilsaftener
- Grønne initiativer (plantekasser, pantsortering m.m.)
- Dekoration af fællesområder (Kærestevæg, juleklip)
- Kreative værksteder
- Materialer mm. til arrangementer som bryllupsweekend

Hvem kan søge? Alle elever på Koldingegnens Idrætsefterskole – alene eller som gruppe.

Hvor meget kan man søge? Man kan søge op til (beløb X) per projekt. Større beløb vurderes særskilt.

Sådan søger du:

Send en kort ansøgning med nedenstående punkter eller brug skabelonen:

- Projektets titel og kort beskrivelse
- Hvad du gerne vil bruge pengene til
- Et budget (hvad koster det?)
- Hvem der er med (navne)
- Hvordan projektet skaber værdi for skolen eller fællesskabet

Ansøgningsfrist: Ansøgninger behandles løbende typisk inden for en uge, afhængigt af projektet. Ved større projekter skal punktet på medarbejdermødet og der kan derfor gå længere tid.

Udvalg: Puljen styres af et lille udvalg bestående af:

- trivselsudvalget
- forstander

- medarbejdermødet ved større projekter

Ansøgningsskema

Navn/navne på ansøgere:

Titel på initiativ:

Kort beskrivelse af idéen (Hvad vil I lave, og hvorfor?):

Hvad skal pengene bruges til?

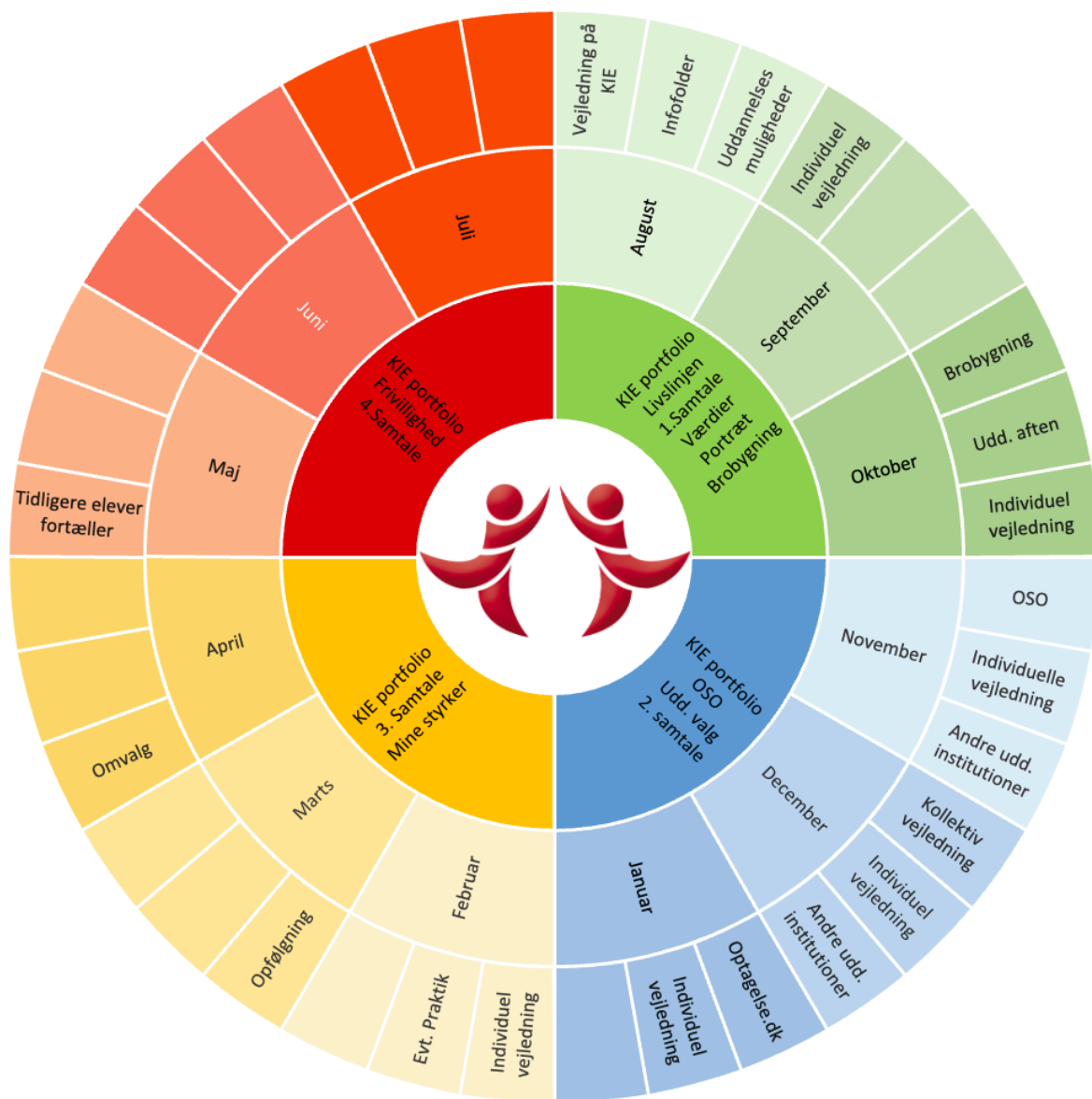
Budget (ca. beløb):

Hvordan bidrager projektet til fællesskabet / skolen?

Hvornår skal det foregå?

Er der andet, vi bør vide?

Bilag 4: Årshjul for vejledning

Bilag 5: Min vej tilbage i foreningslivet

Min vej tilbage til foreningslivet

Din erfaring med foreningslivet

- Er du medlem af en forening i dag – eller var du det lige inden efterskolestart?
- **Hvis ja:** Hvilken forening og hvad lavede du der?
- Hvad kunne du bedst lide ved det?
- **Hvis nej:** Hvad har holdt dig fra at være med?

Hvilken rolle kunne du have (sæt kryds)?

- ☐ Udøver
- ☐ Træner
- ☐ Assistent-/hjælpetræner
- ☐ Holdleder
- ☐ Frivillig til stævner
- ☐ Dommer
- ☐ Event-arrangør
- ☐ Bestyrelsesmedlem
- ☐ Starte nyt hold/afdeling

Hvad tiltaler dig ved de roller, du har valgt?

- Hvad kunne være sjovt ved det?
- Hvad tror du kunne være svært eller udfordrende?

Kunne du se dig selv som træner eller frivillig? Hvorfor/hvorfor ikke?

Tænk frem i tiden

- Efter sommerferien: Hvad kunne du realistisk starte med?
- Om 1 år: Hvad kunne du have udviklet dig til?
- Om 5 år: Hvordan kunne din rolle i foreningslivet se ud?

Hvad kan holde dig tilbage?

- Hvad er dine benspænd eller bekymringer?
(fx tid, selvtillid, transport, ansvar, manglende erfaring)
- Hvad skulle der til for at gøre det lettere for dig at komme i gang?

Dit næste skridt

- Hvilken type forening kunne du tænke dig at kontakte?
- Hvad kunne du tilbyde dem? (fx energi, erfaring, lyst til at lære)